

Oikaisuvaatimus / vahingonkorvaushakemus / veneen vaurioituminen

Kaupunkirakennelautakunta 28.05.2025 § 112
8047/03.06.02.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
lakimies Mika Mäkäräinen
puh. 044 718 5012
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunta hylkää tehdyn oikaisuvaatimuksen ja pysyttää voimassa lakimiehen 7.3.2025 §:ssä 20 tehdyn päätöksen.

Päätös

Merkittiin, että lakimies Mika Mäkäräinen poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että nuorisovaltuuston edustaja Peppi Pirinen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn jälkeen.

Selostus

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Lakimies on 7.3.2025 §:ssä 20 tehdyllä päätöksellä hylännyt hakijoiden yhdessä tekemän vahingonkorvausvaatimuksen päätöksestä tarkemmin ilmenevillä perusteilla. Päätöksen mukaan asiassa jäi näyttämättä, että ko. venevahinko olisi syy-yhteydessä kaupungin taholta venevuokrausta koskevan sopimuksen sopimusrikkomukseen tai laiturin yllä- ja kunnossapidon virheeseen tai laiminlyöntiin tai että kaupunki olisi muutoin vahingonkorvauslain mukaisesti vastuussa ko. vahingosta.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut lakimiehen päätöksen kumoamista ja tehdyn vahingonkorvaushakemuksen hyväksymistä. Oikaisuvaatimuksen mukaan kaupunki on laiminlyönyt laiturin yllä- ja kunnossapidon, koska laituri jätettiin ennen vahingon aiheutumista korjaamatta ja laiturin molemmat aisat ovat uponneet. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan laituri on vanha ja sen korjausta oli pyydetty tehtäväksi. Oikaisuvaatimuksessa mukaan kaupunki on ”taistellut” toisen venepaikan vuokralaisen kanssa ja siksi oikaisuvaatimuksen tekijän veneelle aiheutui ko. vahinko. Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut saada veneensä käyttökuntoon ja siksi hän vaatii kaupungilta korvausta laiturin yllä- ja kunnossapidon laiminlyöntiin liittyen.

Sovellettavat säännökset

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen, jollei siitä, mitä tässä laissa säädetään, muuta johdu.

Mainitun lain 5 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan vahingonkorvaus käsittää hyvityksen henkilö- ja esinevahingosta sekä 4 a ja 6 §:ssä säädetyn edellytyksin kärsimyksestä.

Mainitun lain 5 luvun 5 §:n mukaan esinevahinkona on korvattava esineen korjauskustannukset ja vahingosta aiheutuneet muut kulut sekä arvonalennus taikka tuhoutuneen tai hukatun esineen arvo ja lisäksi tulojen tai elatuksen vähentyminen.

Arviointia ja johtopäätökset

Lakimiehen päätöksestä (7.3.2025 § 20) ilmenee, että oikaisuvaatimuksen tekijän veneen säilyttäminen kaupungin omistaman laiturin venepaikalla perustuu kaupungin ja hakijoiden välillä tehtyyn venepaikan vuokrasopimukseen. Näin ollen korvausvaatimuksen osalta on ensisijaisesti kyse sopimusoikeudellisesta korvausvastuusta. Toissijaisesti korvausvaatimuksen osalta tulee kyse vahingonkorvauslain mukaisesta korvausvastuusta.

Asiassa on riidatonta, että oikaisuvaatimuksen tekijä on vuokrannut venepaikan kaupungin omistamasta laiturista, ja venepaikalla kiinnitettynä ollut vene on uponnut ja vaurioitunut hakemuksesta tarkemmin ilmenevällä tavalla, kun laituri on myrskyn vuoksi lisäksi siirtynyt pois paikoiltaan.

Asiassa on riidanalaista se, onko kaupunki ennen vahingon aiheutumista noudattaneet osaltaan venepaikkojen vuokrausehtoja, onko hakemuksessa kerrottu vahinko syy-yhteydessä kaupungin venepaikkojen tai laiturin yllä- ja kunnossapidon virheeseen tai laiminlyöntiin liittyen vai onko vahinko vahingonkorvauslain mukaisessa syy-yhteydessä johonkin muuhun kaupungin vastuulla olevaan seikkaan.

Lakimiehen päätöksestä ilmenee, että venepaikan vuokralaisten tulee noudattaa vuokrasopimuksen mukaisesti kaupungin hyväksymiä venepaikkojen vuokrausehtoja (kaupunkirakennelautakunta 26.2.2020 § 62). Vuokraehdoissa on todettu, että kaupungilla on oikeus vaihtaa vuokrattua venepaikkaa kesken vuokrakauden huolto- ja rakennustöiden vuoksi tai jos veneen tai paikan mitoitus sitä edellyttää. Lisäksi vuokraehdoissa on todettu, että kaupunki ei vastaa veneiden vartioinnista eikä mistään veneille venesatamissa tai talvisäilytysalueilla sattuneista vahingoista. Vielä ehtojen mukaan satama- ja venepaikka-alueilla olevista puutteista ja vahingoista on heti ilmoitettava kaupunkiympäristön asiakaspalveluun.

Selvitysten perusteella oikaisuvaatimuksen tekijän venepaikan vieressä oleva vuokralainen oli lähettänyt kaupungille vuokrasopimuksen ehtojen mukaisesti sähköpostiviestin 2.10.2024 klo 10.20, jossa on kerrottu viereisen venepaikan laiturin aisan ponttonin pettäneen ns. järvenselän puolelta ja kerrottu aisan roikkuvan veneen peräköyden varassa. Mainittu uponnut aisa ei sijaitse oikaisuvaatimuksen tekijän venepaikan vieressä vaan viereisen venepaikan toisella puolella.

Selvitysten perusteella satamapäälikkö oli heti laiturin puutteesta ilmoituksen jälkeen ottanut puhelimitse yhteyttä viereisen venepaikan vuokralaiseen ja kehottanut vuokralaisia siirtämään veneen laiturin korjaustöiden ajaksi pois vuokrapaikalta Vehmersalmen vierasvenelaiturille. Viereisen venepaikan vuokralaiset ovat myöntäneet, että näin oli toimittu.

Kaupunki oli lisäksi 3.10.2024 pyrkinyt toistamiseen korjaamaan ilmoitetun laiturin puutteen. Laiturin yllä- ja kunnossapidosta vastaava kaupungin urakoitsija (Savon Kuljetus Oy) oli ottanut yhteyttä viereisen venepaikan vuokralaiseen. Viereisen venepaikan vuokralainen oli kuitenkin lähettänyt sähköpostiviestin, jonka mukaan venettä vielä siirretä ja huolto- ja korjaustöitä ei voida suorittaa, kun vene on vuokrapaikalla. Näin ollen viereisen venepaikan vuokralainen ei ole suostunut siirtämään veneettä laiturin huolto- ja korjaustöiden suorittamiseksi. Vaikka kaupunki ei voinut em. syyn vuoksi suorittaa laiturin korjaustoimenpiteitä, laiturin korjaamatta jättämistä ei voida pitää kaupungin taholta venepaikan vuokrasopimuksen ehtojen rikkomisena tai laiminlyöntinä vaan kyseessä on viereisen venepaikan vuokralaisen taholta tapahtunut vuokrasopimuksen ehtojen rikkominen.

Lisäksi kaupunki oli vielä ennen vahingon aiheutumista lähettänyt 9.10.2024 kaikille venepaikan vuokranneille vuokralaisille sähköpostiviestin lähestyvistä myrskystä ja kehottanut tarkistamaan veneiden kiinnitykset sekä tarvittaessa siirtämään veneet pois venepaikalta suojasatamaan mahdollisen vahingon välttämiseksi. Kaupunki on siten sopimusehtojen mukaisesti, joiden mukaan kaupunki ei vastaa veneiden vartioinnista eikä mistään veneille venesatamissa aiheutuvista vahingoista, muistuttanut myös oikaisuvaatimuksen tekijää vuokralaisena huolehtimaan tarvittavalla tavalla veneensä turvallisuudesta. Oikaisuvaatimuksen tekijä on siten tietoisesti jättänyt noudattamatta tarvittavat toimenpiteet veneen turvallisuuden varmistamiseksi sekä veneen siirtämiseksi pois laiturista vaaran ja vahingon välttämiseksi. Oikaisuvaatimuksessa ei ole kiistetty sitä, että kaupunki oli lähettänyt ko. viestin tai sitä, että venepaikkojen vuokrausehtojen mukaan kaupunki ei vastaa veneille venepaikoilla aiheutuvista vahingoista. Tältäkin osin ei kaupungin taholta ole tapahtunut mitään sopimusrikkomusta tai kaupungin toiminnassa olevaa virhettä tai laiminlyöntiä.

Lakimiehen päätöksessä on todettu, että kaupunki ei ole venepaikkojen omistajana tai vuokraajana ns. ankarassa vastuussa kaikista venepaikkojen tai laiturien yhteydessä aiheutuneista vahingoista. Vahingonkorvauslain mukainen vastuu edellyttää, että kaupungin toiminnassa voidaan katsoa olleen selvä virhe tai laiminlyönti. Oikeuskäytännössä on lisäksi katsottu, että vahingonkorvauslain mukaista tahallisuutta tai tuottamusta ei ole, mikäli aiheutunut vahinko on syy-yhteydessä äkilliseen luonnontapahtumaan kuten myrskyyn tai rankkasateeseen.

Vahingonkorvauslain mukainen korvausvastuu syntyy, mikä vahingon kärsinyt taho näyttää vahingon aiheutuneen ja sen, kuka tai mikä taho on vastuussa vahingosta. Pelkästään se seikka, että ko. esinevahinko on aiheutunut veneen olleessa kiinnitettynä kaupungin vuokraamaan venepaikkaan ei yksin osoita, että ko. vahingon aiheutuminen olisi vahingonkorvauslain mukaisesti syy-yhteydessä kaupungin tuottamukselliseen toimintaan tai laiminlyönteihin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt luotettavaa selvitystä, miten veneen kiinnitys laituriin oli tehty tai kaupungin lähettämän viestin perusteella varmistettu ennen vahingon aiheutumista ja miten ko. venevahinko oli oikeastaan aiheutunut.

Pelkkä venepaikan vuokraaminen tai veneen kytkeminen kiinnittämällä vuokralaituriin ei vapauta veneen omistajaa huolehtimaan veneen turvallisuudesta ja säilytyksestä kaikissa tilanteissa, myös myrskyn aiheutuessa. Tämä vastaa myös venepaikan vuokrasopimuksen ehtoja. Näin ollen oikaisuvaatimuksen tekijän on tullut veneen omistajana mahdollisen vahingon vaaran vähentämiseksi tai välttämiseksi noudattaa ns. hyviä veneen kiinnitystapoja, kuten käyttää veneen kiinnityksen yhteydessä ns. vedonpoistajia ja kiinnittää vene riittävällä tavoin useasta eri paikasta siten, että vene ei pääse aallokon vuoksi liikkumaan holtittomasti venepaikalla tai muutoin siten, että laituriin tai venepaikan kiinnikkeisiin ei kohdistu veneen liikkumisen vuoksi tarpeetonta rasitusta tai vetoa. Lisäksi veneen omistajan velvollisuuksiin kuuluu huolehtia veneen tarvittavasta turvaamisesta ja suojaamisesta sekä tarvittavasta veneen siirtämisestä turvaan mahdollisen myrskyn sattuessa. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt hyväksyttävää syytä tai seikkaa, miksi hän ei ole näin toiminut.

Viereisellä venepaikalla olleen ponttonin rikkoontunut on ollut selvästi havaittavissa, joten myös oikaisuvaatimuksen tekijällä on ollut riittävä tieto ko. laiturin rakenteen (aisan ponttoni) osittaisesta puutteesta. Asiassa ei ole esitetty selvitystä, oliko viereisen venepaikan vuokralaiset ilmoittaneet kaupungin lisäksi ko. puutteesta myös oikaisuvaatimuksen tekijälle. Joka tapauksessa laiturin ko. puutetta ei ole voitu korjata viereisen venepaikan vuokralaisten vuokrasopimuksen ehtojen vastaisen toiminnan vuoksi. Näin ollen asiassa on luotettavasti selvitetty, että kaupungin taholta ei ole tapahtunut virhettä tai laiminlyöntiä, vaikka laituria ei ole voitu korjata em. syyn vuoksi eikä kaupunki ole tähän liittyen vahingonkorvauslain mukaisesti vastuussa oikaisuvaatimuksen tekijälle aiheutuneesta venevahingosta.

Laiturin yllä- ja kunnossapidon laiminlyöntiä ei osoita myöskään yksin se, että laituri on ollut iältään vanhakko. Vahingon aiheutumisen jälkeen laituri on siirretty takaisin paikoilleen ja tässä yhteydessä ei ole tehty mitään havaintoja laiturin vioista tai puutteista vaan laituri on otettu uudelleen normaaliin käyttöön. Näin ollen oikaisuvaatimuksessa esitetyt väitteet, että kaupunki olisi tähän perustuen laiminlyönyt ko. laiturin yllä- ja kunnossapidon ovat virheellisiä ja perusteettomia.

Edellä lausutusta ilmenee, että kaupunki on laiturin omistajana ja venepaikkojen vuokranantajana pyrkinyt huolehtimaan sekä laiturin rakenteista ja mahdollisten puutteiden korjaamisesta. Näin ollen asiassa on jäänyt näyttämättä, että laiturin yllä- tai kunnossapidon osalta olisi tapahtunut mitään virhettä tai laiminlyöntiä, johon oikaisuvaatimuksen tekijän venevahinko olisi yksin syy-yhteydessä.

Selvityksistä ilmenee, että vahinkopäivänä on ollut todella kova ja yllättävä myrsky (tuulenpuuskat yli 20 m/s), jonka yhteydessä on esiintynyt myös ns. myrskyvirtauksia. Sääolosuhteiden poikkeavuutta osoittaa erityisesti se, että vahingon tapahtumapaikan läheisyydessä (900 m päässä) sijaitseva toinen laituri on irronnut ankkuripainokiinnityksestään ja siirtynyt paikoiltaan noin 70 astetta.

Lausunnossa ilmenee, että kova myrsky on aiheuttanut mainitulle laiturille vahinkoa, kun useita veneitä on ollut kiinnitettynä venepaikoille. Myrskytuuli suuntasi laituriin nähden

epäedullisimmasta suunnasta (etelänpuoleinen, hieman kaakon suuntainen tuuli), joka kiihtyi edelleen voimakkuudeltaan Vehmersalmen kapeassa salmessa. On todennäköistä, että oikaisuvaatimuksen tekijän matalampilaitainen vene ja myös viereinen vene ovat päässeet tarpeettomasti liikkumaan ja riuhtomaan veneiden välissä ollutta aisaa. Sen seurauksena mainitun aisan kiinnikepoiju ja lopulta aisankelluke on irronnut aisasta. Molemmat veneet ovat sijainneet perä tuulen suuntaan nähden, joten tämäkin seikka tulee käsitystä myrskyn aikana veneiden liikkumisen vuoksi rikkoontuneesta aisasta.

Lakimiehen päätöksessä on todettu, että ko. aisan rikkoontumisen myötä yllä kerrotut veneet ovat kiinnikkeiden pettäessä liikkuneet normaalista poikkeavalla eli holtittomasti, veneisiin on sekä rankkasateen että suurten aaltojen vuoksi kertynyt huomattavassa määrin vettä ja veneet ovat ensin painuneet painon vuoksi ja lopulta uponneet järveen. On todennäköistä, että oikaisuvaatimuksen tekijän ns. matalampilaitainen vene on ensin uponnut jääden kiinni laituriin vain keulaköytensä varaan. Tämän myötä ko. veneiden välissä ollut laiturin aisa on painunut järveen. Sen myötä myös viereinen vene on vähitellen täyttynyt aallokon ja sateen vuoksi vedestä ja lopulta uponnut kellukkeiden varaan. Kun molemmat veneet ovat uponneet ja olleet todella painavia sekä edelleen kiinnitettynä laiturissa, laiturin ankkurointi ei ko. myrskyn voimakkuuden vuoksi pysynyt enää paikoillaan vaan koko laituri siirtyi painoineen sijansa verran toisaalle. Mainittua käsitystä tukee lisäksi läheisellä toisella laiturilla tapahtunut vastaava vahinko ja se, että vahingon kohteena oleva laituri on ollut iästään huolimatta myös vahingon jälkeen täysin käyttökykyinen.

On todennäköistä, että oikaisuvaatimuksen tekijän veneelle aiheutunut vahinko on syy-yhteydessä yksin äkilliseen ja poikkeukselliseen myrskyyn, jonka voimakkuus on ollut vahingon tapahtumapaikalla todella kova ja johon kaupunki ei ole voinut venepaikkojen vuokraajana muutoin varautua kuin lähettämällä edellä kerrotun sähköpostiviestin. Laiturin venepaikoille kiinnitettyt veneet ovat myrskyn vuoksi uponneet, upotessaan riuhtoneet laituria normaalia poikkeavalla tavalla ja sen myötä laituri on myrskyn vuoksi lopulta siirtynyt pois paikoiltaan. Näin ollen kyseessä on inhimillinen ja poikkeuksellisiin sääolosuhteisiin syy-yhteydessä oleva tapaturma, joka voi liittyä osin ilmaston lämpenemiseen tai muihin vastaaviin syihin. Mainittua näkemystä tukee se, että useampi laituriin kiinnitetty vene on vaurioitunut samaan aikaan ja ko. alueella myös toinen laituri on vaurioitunut myrskyn vuoksi. Edelleen näkemystä tukee se, että vahingon kohteena olevalle laiturille ei ole aiemmin aiheutunut mitään vastaavaa vahinkoa tai laiturin siirtymistä pois paikoiltaan eikä laiturin rakenteissa tai kiinnikkeissä ole todettu ennen vahinkotapahtuman jälkeenkään mitään olennaista virhettä tai vikaa.

Asiassa on edelleen jäänyt näyttämättä, että ko. venevahinko olisi syy-yhteydessä kaupungin taholta yksin venevuokrausta koskevan sopimuksen sopimusrikkomukseen tai laiturin yllä- ja kunnossapidon virheeseen tai laiminlyöntiin tai että kaupunki olisi muutoin vahingonkorvauslain mukaisesti vastuussa ko. vahingosta. Tämän vuoksi tehty oikaisuvaatimus tulee hylätä kokonaisuudessaan perusteettomana ja lakimiehen 7.3.2025 §:ssä zotekemä päätös tulee pysyttää voimassa.

Sovellettavat säännökset

Perusteluissa mainitut

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskeva asia (KH 21.10.2024 § 293).

Liitteet

8047/2024 Vahingonkorvaushakemus veneen vaurioituminen
8047/2024 Oikaisu / Vahingonkorvaushakemus / Veneen
vaurioituminen (ei julkaista internetissä)